

CÍRKEV A ŽIDÉ

Ze všech zjevů duševní anarchie, kterou nám ukazuje současná doba, zjevem nejvíce překvapujícím a zajisté nejrozšířenějším je filosemitství, které vyznávají zvláště mnozí francouzští katolíci.

Zde vede především filosof a konvertita Jacques Maritain. Podle něho křesťané jsou opravdu zodpovědní za hříchy Izraele, za všechny přehmaty, z kte-

řích jsou obviňováni Židé. Byl by v tom velký kus pravdy, kdyby se tomu rozumělo tak, že Židé mohli provést své dílo rozkladu v minulém století jenom proto, že křesťané je nedrželi na krátké úzdě. Avšak J. Maritain tomu rozumí právě naopak. Podstata jeho přání je v tom vidět jak se křesťan požívá. Což nezůstává pro Maritaina Žid, obtížen vysokým „posláním“ jako

svědek z daleka vidoucí a snad i jako nezavížitelný pro svůj náboženský ideál?

Další bojovníci tohoto šiku, kteří se sdílejí s Maritainem o rytéž myšlenky a city jsou Oskar de Ferenzy, který má svůj časopis La Juste Parole, v poslední době velmi rozšířený, a jesuita R. P. Bousirven, spolupracovník revue Etudes.

Svatý Tomáš Aquinský a veliké Bully

Abbé Lemann, pokřtěný Žid, velice správně a s velkou otevřeností jasně označil vztah Církve k Židům: Protože je Církve ochránitelka evangelické lásky, chrání život Židů. Protože je matkou křesťanských národů, chrání národy před rozpínatostí židovskou, která je zhubná pro křesťany.

Toto také vyplývá z nesmírného katolického zákonodárství, které se týká Židů a které se táhne přes patnáct století a z něhož vyjímáme všechny dokumenty následující.

Nešlo jen o to chránit Židy před nevráživostí, která vznikala všude proti nim, aby bylo nutno i brzdit horlivost těch kněží, kteří se snažili obracet Židy spíše vojensky než apoštolsky.

Svatý Tomáš odpovídá na tuto otázku takto:

Žádné násilí nemá být vykonáváno na Židy, aby byli přivedeni k víře, protože víra je akt vůle. Vůle nemůže podléhat násilí. (Sum. Th. II, II, 10, 8.)

Avšak svatý Tomáš je stejně pevný a rozhodný v otázce jednání se Židy: Nestýkejte se s nimi leč jen v nejvyšší nezbytnosti. Sdílejte se navazovali s nimi rodinné styky, je-li vaše víra křehká a nenutí-li vás nic je vidět. (Summa II. II. 10, 10.)

Ve svých listech vévodkyni z Brabantu, která jej žádá o rady, zdůrazňuje: „Je nutné, aby v každém národě a v každé době Židé obojího pohlaví byli odlišeni vnějším znamením od národů.“ Vladaři jsou úplně v právu, dodává velký učitel (vévodkyně z Brabantu se tázala též na otázku důchodů u Židů), ukládá jim jakékoliv povinné poplatky, neboť i statky židovské jim v principu náleží. Ale doporučuje nedráždit Židy výstředními nátlaky. Je třeba jim ponechat nutné. „Necessaria vitae subsidia eis nullatenus subtrahantur“. Dokládá k tomu, že slovo nutné lze vykládat široce. Co říká thomista Maritain tomuto textu?

V těchto větech sv. Tomáše Aquinského lze poslehnout papežské rozhodnutí v duchovním i světském poměru k Židům.

Síředověké papežství jako většina vládařů bylo až do XIII. století dobrotivé k Židům. Velké bully ustavující zákonitě upravené židovství vycházejí od počátku XIII. století. Vyjímáme následující nejslavnější a nejvýznamnější bully jednáající o této věci:

Honorius III. - 1217. *Sicut Judaeis*: zákaz nutit Židy ke křtu a obtěžovat je. - 1221. *Nostram noveritis*: závazek pro Židy nosit odlišující znamení. Zákaz zastávat veřejné úřady.

Řehoř IX. - 1235. *Sufficere debuerit perfidiae judaeorum*: zakázáno Židům používat křesťanské služebníky.

Innocenc IV. - 1244. *Impia judaeorum perfidia*: Rozkaz králi francouzskému, aby spálil Talmud. Zakázáno Židům najímat křesťanské kojně.

Kliment IV. - 1267. *Turbato corde*: zakázáno křesťanům přijímat náboženství židovské. (Papež je zneklidněn židovskou horlivostí a kacířskými tendencemi, které se rozšiřují.)

Jan XXII. - 1320. *Cum sit absurdum*. Pokřtění Židé nemají být zbavováni svého majetku.

Urban V. - 1365. *Sicuti Judaeis non debet*. Zákaz obtěžovat Židy a nutit je ke křtu.

Martin V. - 1425. *Sedes apostolica*: závazek odlišného znamení.

Evžen IV. - 1442. *Dudum ad nostram audientiam*. Zakázáno Židům žít společně s křesťany a zastávat veřejné úřady.

Kalisto III. - 1456. *Si ad reprimendos*: Potvrzení předcházející bully.

Pavel III. - 1542. *Cupientes judaeos*: Výsady ve prospěch konvertitů.

Pavel IV. - 1555. *Cum nimis absurdum*: Velká bulla protižidovská.

Pius V. - 1567. *Cum nos nuper*: zakázáno Židům mít nemovitý majetek. - 1562. *Haebreorum gens*: Vypuzení Židů z církevního majetku, vyjma z Říma a Ankony.

Řehoř XIII. - 1581. *Antiqua judaeorum improbitas*: Proti Židům rouhačům.

Kliment VIII. - 1593. *Cum Haebreorum malitia*: Zakázáno číst Talmud. Zakázáno Židům favorizovat prostituci, hry, kuplířství a pederastii.

V Římě bývalo tři až pět tisíc Židů a všechny bully až do Pavla IV. poskytovaly jim dosti ochrany. Židé se mohli svobodně pohybovat, byl jim ponechán obchod a rozličná svobodná povolání.

V Avignonu byli Židé přímo chráněni papežem. Mnoho jich utrkalo na papežskou půdu před pronásledováním světských panovníků. Ale na nátlak obyvatele, museli si podržet žluté ko-

lečko, obývat odděleně od křesťanů, byli vyloučeni z úřadů a veřejných funkcí. Jestliže byli přistiženi při zvláštním přestupku, jejich bezbožnost byla trestána na výstrahu. Jakýsi mladý Žid naplival do svěcené vody u Sv. Petra v Avignonu. Byl zato veřejně zbičován a deska vedle kroupky připomínala jeho potrestání. Odstranili ji teprve v XIX. století.

Při nebezpečném úloze, kterou hráli Židé v hospodářském životě římském, při jejich nenapravitelných zvyklostech, nelze se divit, že se ozvala věčná stará i nová písnička této historie: vládařský papež Pavel IV. potlačuje slavnou bulou roku 1555 jejich všechny získané svobody, obnovuje v plné síle všechna více méně zanedbaná nařízení. Jeho bulla o 15 člancích výslovně vyžaduje přísný závazek žít v ghettu, nosit žluté kolečko jako odlišné znamení (barva hanby a věrolomnosti), jak bylo rozhodnuto na koncilu lateránském roku 1215 a co se příliš nedodržovalo v Římě, obnovuje zákaz najímat křesťanské kojně, které se stávají obětmi neřesti u Židů, zakazuje se Židům obchod vyjma vetšnicí, nařizuje se jim zdržovat se veškerého styku s křesťany, nebydlet, nejist, nekoupat se a nerozprávět s křesťany. Nakonec zakazuje se jim nemovitý majetek a ten, který mají, musí prodat. (Papežové v tomto bodě byli vždy tolerantní. V okamžiku bully Pavla IV. Židé vlastnili velkou část Říma a prodej jejich statků, ač za španých podmínek, vynesl na 500.000 tehdejších korun.) Zakázáno rovněž stavět nové synagogy. Každá obec židovská má mít jenom jednu. Ostatní mají být strženy. Tento článek byl obnoven za Justiniána a Řehoře Velikého. Židé nemohou již být lékaři. Pavel III. pojal toto rozhodnutí proto, že Židé využívali tohoto povolání, aby vnikali do tajemství křesťanských rodin. Od nynějška jedině Sixtus V. a Innocenc VIII. použijí za zcela výjimečných okolností služeb židovských lékařů.

Nařízení XVII. a XVIII. století

Když zemřel papež Pavel IV., římští Židé odveklí jeho sochu do ghetta a přikryli ji žlutou čepicí. Avšak přísnost Církve už nepolevila. Jestliže Pius IV., nástupce Pavlův v drobnosti zmínil bully z roku 1555, Pius V. potvrzuje všechna nařízení této bully a dokonce je i převyšuje ve vlastní bullě Romanus pontifex (1566).

Bulla *Haebreorum gens* od Klimenta VIII. na konci XVI. století nalezla zvláště oblibu u Sv. Karla Boromejského.

Je to jedna z posledních bull, úplně věnovaných Židům. Za XVII. a XVIII. století se všechna nařízení renaissance ještě přišťovala.

Roku 1603 je nařízen dohled na ghetto. Kliment IX. určuje pro Židy nové taxy a přinucuje je vzdávat počtu představitelům obce za nejpokořujících podmínek. Rabin se pokládá na zem před dohlázelem nad ghettem a dovolává se soustrasti křesťanů se Židy. Správce mu klade nohu na šíj a dovoluje mu vsít.

V XVIII. století se stalo potřebným znovu přísně zakročit. Innocenc XIII. v bullě *Ex incunctis*, Benedikt XIII. v bullě *Alias emanerunt* zakazuje prodávat Židům nové objekty. Připomíná se, že je křesťanům i ze zvědavosti zakázáno účastnit se židovských bohoslužeb. Dva

edikty (1704 a 1751) připomínají Židům, že mají povinnost nosit žlutou čepici, která je neopustila až roku 1789. Benedikt XIII. zakazuje křesťanům jít, hrát a tančovat se Židy. Roku 1751 Benedikt XIV. vyhláší obnovený příkaz Pavla IV. o spálení všech knih, týkajících se Talmudu, o očištění svatých knih, o zákazu prodeje a pašování židovských knih do papežského státu, Židé jsou donuceni nosit své mrtvé na hřbitov v tichu, zapovídá se jim opět používat křesťanských zaměstnanců, vykonávat úřad nebo nějakou funkci, mít povoz a koně, stěhovat se bez povolení. To vše pod trestem výprasku holí a pod peněžitou pokoutou. Nařízení jsou potvrzena opět roku 1775 a potom v lednu 1793 Piem VI. Současně přísné dekrety stejnými tresty hrozí křesťanům, kteří obtěžují Židy.

Konverse

Církve se vždy starala, aby přivedla Židy k víře, neboť je jí uloženo se starat o spásu všech. Majíc Talmud za hlavního činitele, zodpovědného za židovskou povahu, měla velké naděje v konverse, které přetvořily Židy a všířily je do křesťanské společnosti. V tomto smyslu nescházelo jí rovněž nikdy na horlivosti vyznavačské a byla stále pamětliva hlasitě (Dokontent na str. 4.)

Obnova
11. března 1939

Obnova

11. března 1939

CÍRKEV A ŽIDÉ

(Dokončení se str. 3.) **Konverse**

su papeži, aby se při křtu Židů nepoužívalo náslí.

Ve středověku nezdar nesčíslných pokusů, vzpomeneťme jen sv. Ludvíka, krále, nedodával k tomu přísliv odvahu. Časť své dokumenty nás opravdu poučují, že se tenkrát považovalo za nevděčný úkol přelomiti zbabělé nepřítelství Židovské, onoho sektářského ducha, v kterém si tolik Židé libují, a který je v nich právě udržován Talmudem.

Jediný příklad hromadného vstupu Židovstva do církve ve Španělsku je odstrašující. Židé předstírali zájem a dopustili se „faskství k víře“, které seznali znalci Inquisice. Tato Inquisice nenarazila na tyto Židy jako na fakové, nýbrž jako na falešné křesťany.

Ve Francii za Ludvíka XV. se pokoušeli kněžstvo taž získávat Židy. Sám Léon

Kahn uznává: lesliže z nutnosti mocen-ských a dobových byli Židé nuceni přimout nebo žádat křesť přimuli jej jen ústy. Parížští Židé, kteří přešli ke křesťanství, viděli v tom buď možnost zlepšit svůj osud, nebo ustupovali sugestivnímu nátlaku, aby přemohli předstudek a postavili se v čelo společnosti, která v celku je daleko od sebe odnáta.

Řehoř XIII. na konci XVI. století zřídil v Římě na radu konventu Tzarphatho úřad kazatele, který by Židy seznamoval s křesťanstvím. Po každé hejna obyvateľstva gheta měla poslouchat kázání Kazatelům bylo dopoučeno, aby jednali taktně. Ale většina Židů si ucpala uši bavlínou. Za Sixta V. pro nevalný výsledek bývalo jen jedno kázání do roka. V XIX. stol. bývalo toto povinné kázání v San Angelo v Pescherii. Za Pia IX. se v tom přestalo.

Protizidovská tradice v současné době

Ovšem tyto bully a texty náležejí minulým věkům. Ale zdá se nám, že v takovém zřízení, jako je Církev, čas nevěží mnoho. Povášněme si přítomnosti, jaký postoj zaujímá Církev vůči Izraeli.

Roku 1865 synod Utrechtské diecese připomněl nařízení Benedikta XIV. o nebezpečí, které pro křesťany je v tom, vstupují-li k Židům do práce, jsou-li se Židy důvěrně spřizněni, jsou-li s nimi pod jednou střechou a účastní-li se jejich svátku. Olomoucky arcibiskup, vnuč pokřtěného Žida, Msgr. Kohn, profesor práva kanovnického, připomněl, že tato nařízení – ke kterým se připojuje zákaz pro Židy vykonávat veřejný úřad, který jim dává moc nad křesťany –

jsou zatřazena v „Corpus iuris canonici“ a **nebyla nikdy odvolána.**

I ona škola záší a korupce, kterou představiťe Talmud, základ rabinského učení, neustále byla odhalována církevními autoritami od počátku křesťanství až dodnes. Z významných je to zvláště Msgr. Landrieux, který napsal: „Žid je doktor nevěry, od něho pocházejí všechny skryté i zjevné revoluce ducha.“

Judaismus od své první hodiny byl vždy ve válce s vládnoucím významným a náboženstvím. Ať to byl Baal, Jupiter nebo konečně Kristus.“ Pak jsou známí kráží spisovatelé R. P. Constanti, Mgr. Delassus, P. Grill, P. Denis Fakey,

Angličan, který uvádí: „Opisice židovské rasy proti Církvi byla uzákoněna a usilována, aby se tak řečlo, v Talmudu a v Kabale.“

Proti P. Bonsirvenovi i proti Martinovi nestačí křesťanský hlas Msgr. Louis Paquet, který napsal do prosincového čísla le Patriote 1937 v Montreálu: (Vina antisemitství se zdvihla i v Kanadě, kde je více než 200.000 Židů). „Antisemitství tak, jak mu rozumí Sv. Tomáš Aquinský a tak, jak jej provádějí papežové, měl by být podle současných podmínek lidské společnosti programem každé země.“

Také po některé stránce jsou německé zákony jen obnovením tradičních nařízení církevních. Omyl jediný je ve zbožnění a v uctění německé krve, nikoliv v její ochraně.

Pius XI. byl věrný v svém díle i v tradici velekněžské, odmítal-li přeplatý antisemitismus. Ale byl by to špatný výhled, ~~kterého se často používá křesťanství~~ uctenci, viděti v tomto odsouzení spravedlivé ochrany křesťanského národa před Židy.

A pro ty, kteří jsou „uchváćeni duchovním posláním“ židovstva, mají též Otcové Církve odpověď: **Legem probo, sed impio bo genem.**

Církev má zajiště za úkol obrátiti Židy na cestu spásy. Má za tím účelem kongregaci Naší Paní Slonské, jejíž pravdla tvrdí, „ať se dá namílat proti Židům cokoliv, ať jsou jakékoliv výčitky proti nim, jediné nadřizované zásady mohou vždy vše opravedlnit.“ Svátý Tomáš Aquinský napsal, že pokřtění Židé, vzdáleni myšlenky, aby byli vůdci a pány svých starších bližních v křesťanství, mají jen tvořit zadní voj armády Kristova. Jsou to silňové křesťanů, „Christiani norum servi“.